

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція**
**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”**
Збірник тез доповідей

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

конкурентоспроможність по відношенню до українських мереж супермаркетів із вітчизняними товарами.

Відповідно, різниця концепції прикордонного менеджменту до транскордонного полягає у тому, що тут менеджери стикаються з могутньою конкуренцією із закордонного ринку, і всі стратегії та механізми вистійти лягають на їх плечі. Про що не скажеш про транскордонних менеджерів, які посилюють стратегії розвитку організацій на основі окремих сильніших сторін кожного учасника створюючи інтеграційну синергію, тим самим впливаючи на прикордонних менеджерів, що змінює економічне середовище прикордонного регіону загалом (для прикладу Закарпатський угорський інститут – лівова частина фінансування і склад президії належать Дебреценському університету (Угорщина), завдяки чому даний заклад значно конкурує по рівню оплати праці для викладачів і безкоштовному навчанню для всіх українських студентів по відношенню до інших закладів регіону).

Таким чином, можемо узагальнити, що *транскордонний менеджмент як вид діяльності* – це система, яка пов'язана з явищами та процесами по переплетенню господарських зв'язків між суб'єктами прикордонних територій суміжних держав на ієрархічних рівнях горизонтальної та / або вертикальної взаємодії, що призводить до зростання доданої вартості під час виробництва матеріальних та / або нематеріальних благ, які несуть важливу цінність для споживачів даних прикордонних економічних підсистем чи міжнародних економічних систем в глобальному контексті. У вужчому розумінні, транскордонний менеджмент – це перехресна взаємодія прикордонних менеджерів залежно від рівня їхньої інтеграції у внутрішній транскордонний механізм, що дозволяє створювати ціннісний продукт споживчого користування.

Транскордонний менеджмент як науковий напрямок – це економічна концепція, в основі якої вивчаються механізми формування транскордонних відносин між гравцями прикордонних територій сусідніх держав та методи й інструменти подальшого їх управління з метою досягнення позитивних результатів у діяльності даної економічної системи.

Прикордонний менеджмент як вид діяльності – це відокремлена мікроекономічна система, в якій суб'єкт господарського механізму під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього (за кордонного) середовища, повинен представити на ринок ціннісний конкурентний продукт.

Прикордонний менеджмент як науковий напрямок – це економічна концепція, в основі якої вивчаються механізми формування господарської мікро-системи, методи й інструменти її управління, діяльність якої приносить найвищу цінність для споживачів внутрішнього ринку по відношенню до аналогових продуктів внутрішнього та / або транскордонного виробництва.

Важливо зауважити, що запропоновані визначення досліджуваних категорій не є ідеально відшліфованими, так як це залежатиме від деталізації відповідного напрямку галузі економіки, в якій здійснюють свою діяльність менеджери організацій.

А тому, важливо розуміти сутність та відмінність даних понять, так як це дозволяє у подальших дослідженнях залежно від прикордонної чи транскордонної приналежності мікросистеми, – правильно вибудовувати механізми менеджменту організацій (залежно від виду економічної діяльності) у системі транскордонних відносин.

НАДІЯ ГОБЛИК-МАРКОВИЧ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

НІКОЛЬ ЛЕНДЄЛ

здобувач першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК ФОРМА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Малі підприємства відіграють важливе соціально-економічне значення у розвитку будь-якої цивілізованої держави. В умовах війни в Україні управління малим бізнесом стало складним через нестабільність, загрозу безпеці, та зміни в економічному середовищі. Це вимагає більшої уваги до безпеки, ризик-менеджменту та гнучкості в плануванні. Крім того, співпраця з місцевими владами та активне залучення до громадських ініціатив можуть допомогти зменшити негативний вплив війни на бізнес. Не дивлячись на складні економічні умови та нестабільність політико-правового середовища, українське суспільство усвідомило необхідність розвитку малого бізнесу, а відповідно актуальними є наукові дослідження особливостей формування малого підприємництва.

В Україні законодавчо визначено у якості вихідного термінологічного поняття використовувати термін «мале підприємництво», зокрема, в Господарському Кодексі України (ст. 42) визначено підприємництво як самостійну, ініціативну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку [1].

Термін «бізнес» (від англ. business - справа, заняття) означає будь-яку господарську діяльність в умовах ринкової економіки, що приносить прибуток (дохід) власнику [2].

Синонімами слова «бізнес» є «комерція», «ділова справа», а синонімами слова «підприємництво» - «динамізм», «ініціатива», «новаторство» та «сміливість». Термін «бізнес» значно ширший від поняття «підприємництво», оскільки перший охоплює відносини, що виникають між усіма учасниками ринкової економіки, а саме: виробниками, споживачами, найманими працівниками, державними структурами. Підприємництво ж, передусім, стосується головного суб'єкта певного виду економічної діяльності - підприємця, а не всіх учасників ринку.

Малий бізнес - це форма підприємницької діяльності, яка характеризується обмеженим обсягом ресурсів, невеликою кількістю працівників та незалежністю від великих корпорацій. Як наслідок, можна стверджувати, що малий бізнес є тільки однією із форм реалізації підприємницької ініціативи.

Малий бізнес є важливим джерелом створення робочих місць, розвитку економіки та підтримки підприємництва. Управління малим бізнесом має свої особливості, що впливають з відмінних характеристик дано виду підприємництва а саме:

- має обмежені ресурси та зазвичай працює на місцевому або регіональному рівні;
- зазвичай має невелику кількість працівників, і часто власник виконує кілька ролей;
- може бути власницьким, партнерським або сімейним підприємством;
- часто спеціалізується на нішевих ринках або виробляє унікальні товари та послуги;
- зазвичай у малому бізнесі є можливість побудувати близькі стосунки зі своїми клієнтами, що дозволяє їм краще розуміти їх потреби та надавати персоналізовані послуги;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>